

OBNOVA DIJELA ZGRADE ŽUPANIJSKE KOMORE Osječki Merkur i Minerva dobit će svoj izvorni izgled

Figura Merkura rađena od terakote i modelarski je jako lijepo napravljena te se drži grčkog kanona, kaže Eduard Hudolin iz Restauratorskog zavoda

Draško CELING

Riješili smo dvojbu koja je desetljećima kopkala naraštaje maturan-tica koje su krišom upućivale čeznutljive poglede u smjeru ukrasne skulpture obnaženog mladića na vrhu palače Županijske gospodarske komore u Osijeku. Naime, dotični mladi muškarac nije Boško Buha ni Zdravko Čolić, niti je Jim Morrison ili Brad Pitt. Riječ je, zapravo, o mitološkoj alegorijskoj skulpturi rimskog boga Merkura, antičkog simbola novčane dobiti, trgovanja, rječitosti, pjesništva, sreće, mučki i lupeza. Identitet smo najtajanstvenijeg Osječanina saznali u razgovoru s Eduardom Hudolinom, konzervatorom restauratorom te voditeljem Restauratorskog odjela Osijek koji djeluje u sklopu Hr-

vatskog restauratorskog zavoda, te Darijom Cvitan, konzervatoricom povjesničar-kom umjetnosti, također zaposlenom u toj instituciji koja svoje sjedište ima kod Vodenih vrata u Tvrdi.

Obnova kipa

Razlog zašto je zgrada Hrvatske gospodarske komore - Županijske komore Osijek djelomice s prednje strane prekrivena skelama i zaštitnim paravanom upravo je obnova spomenutog kipa, kao i dubokoreljefne kompozicije unutar zabata palače na kojem se, ponovno uz Merkura, pojavljuje i Minerva. Za nju leksikoni antičke mitologije kažu kako je etruska i rimska božica mudrosti, strateškog ratovanja, umjetosti, trgovanja i strategije uopće.

Radovi su poodmakli. Izvode ih stručnjaci iz Hrvatskog res-

ZDENKO PUŠIĆ/ARHIVA

GOJKO MITIĆ

tauratorskog zavoda sa svojom radionicom za kamen i štukodekoraciju na čelu s restauratorom tehničarom Stjepanom Lucićem. Završetak se radova očekuje do 1. rujna.

Ovo je sada samo restauracija figurativne dekorativne plastike na pročelju. Imamo skulpturu Merkura na vrhu zabatnog trokuta. To je figura rađena od terakote, modelarski jako lijepo napravljena te se drži grčkog kanona. Posrijedi jest konfekcija, ali je riječ o manufakturnoj plastici iznimno kvalitetne izvedbe. Pretpostavljamo da je rađena prema kalupu nama nepoznatog antičkog predloška. Skulptura Merkura uglavnom je u dobrom izdanju, tek s malim oštećenjima. Ono što će biti učinjeno, to je onemogućavanje da vibracije koje proizvodi promet u Kapucinskoj i Radićevoj ulici u budućnosti oštete ovu skulpturu, te njezina hidrofobizacija, odnosno tehnički postupak koji će onemogućiti da skulptura upija vlagu, objašnjava nam Hudolin.

Radovi na skulpturi Merkura uključuju još i mehaničko te mlazno čišćenje recentnih naslaga boje, konsolidiranje prepečene terakote esterima silicijeve kiseline, sanacija pukotina injektiranjem epoksidalnih smola kako se pukotine ne bi dalje širile i cijeli niz drugih zahvata.

Radovi na zabatu

Posvema je drukčija priča s reljefnim likovima Merkura i Minerve koji se nalaze u ležećem položaju u zabatu zgrade. Prema Hudolinovim

riječima, one su načinjene od štukomaterijala, surugata vapnenog morta i gipsa, koji je puno skloniji propadanju. Kako ranije obnove nisu bile pretjerano skrupulozne, ističe Hudolin, zabat i likovi koji se u njemu nalaze u lošem su izdanju, a dio su oštećenja vjerojatno izazvale krhotine iz posljednjeg rata. Nakon čišćenja sveg neispravnog "retuša" koji je ranije učinjen, slijedi konsolidacija izvornog štukomaterijala i rekonstrukcija svega onoga što je uništeno, dodaje Eduard Hudolin, koji je po svome zvanju akademski kipar. Konzervatorica povjesničarka umjetnosti Darija Cvitan objasnila nam je sve probleme s kojima se susreću u situacijama kada ne postoji kvalitetna dokumentacija kao u slučaju spomenutog kipa i reljefa u zabatu komorske palače koja čuva zapis o njihovom izvornom izgledu. Tada je vrijedna svaka potraga pa i ona u privatnim arhivima, a nije isključena ni komparativna metoda.

Hrvatski restauratorski zavod sa sjedištem u Zagrebu djeluje od 1996., a pet je godine poslije osnovan Restauratorski odjel u Osijeku. Trenutačno je u njemu zaposleno 17 osoba. Kako nam je objasnio njegov voditelj Eduard Hudolin, u sklopu Restauratorskog odjela djeluju dokumentacija te pododjeli za štafelajno slikarstvo, drvo, polikromiranu plastiku i zidno slikarstvo te samostalna radionica za kamenu plastiku. Osim u Slavoniji, osječki restauratori i konzervatori nerijetko rade diljem Hrvatske, od Varaždina do Istre i Dubrovnika. ■

OSIJEK ZGRADU KOMORE DOBIO DESET GODINA PRIJE ZAGREBA

Svoju je zgradu osječka Trgovačko-obrtnička komora dobila 1894., čak deset godina prije Zagreba. Sagrađena je u neoklasicističkom stilu prema nacrtima arhitekta Huga Engelsratha, a gradnjom je upravljao Julio Hermann, na uglu tadašnje Chavrakove i Kolodvorske (danas Europske avenije i Radićeve). Ovo se reprezentativno zdanje od 2005. nalazi u Registru kulturnih dobara pod brojem Z-2337. Na svečanom su otvorenju komorske palače 11. studenoga 1894. bili brojni uzvanici, među kojima i hrvatsko-slavonsko-dalmatinski ban Karlo grof Khuen-Héderváry de Hédervár, veliki župan Virovitičke županije Teodor grof Pejačević te ugarski ministar gospodarstva i prometa Béla barun Lukács. Trgovačko-obrtnička komora u Osijeku osnovana je još 1853. godine.